

REMISSVAR

2017-02-24

Klas Wählberg

Teknikföretagen

Till

Finansdepartementet

Ert dnr: Fi2016/04014/K

Remissvar

Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78)

Teknikföretagen har tagit del av Valfärdsutredningens betänkande Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78) och avger härmed följande yttrande.

Generellt

Teknikföretagen ställer sig bakom Svenskt Näringslivs remissvar i sin helhet.

Därutöver lämnar Teknikföretagen särskilt ett antal synpunkter nedan – där den övergripande slutsatsen är att utredningens förslag, om de införs, skulle leda till betydande negativa effekter. Detta inte bara inom välfärdssektorn utan för hela den svenska samhällsekonomin. Teknikföretagen avvisar sammantaget utredningens förslag.

Effektivitet och kvalitet inom välfärden (kapitel 7)

Utredningen anför att det sammanfattningsvis är svårt att dra några bestämda slutsatser om verksamheternas kvalitet utifrån jämförelser mellan olika regiformer (s. 301). Vidare menar utredningen att erfarenheterna av hur en större andel verksamhet i privat regi påverkar effektiviteten eller kostnaderna pekar i olika riktningar och förefaller variera mellan olika områden (s. 304).

Teknikföretagen håller inte med om denna beskrivning och menar att den är felaktig. Med hänvisning till Svensk Näringslivs remissvar avseende kapitel 7 anför vi följande.

Den sammanfattande bilden av forskning och utredningar visar att de privata utförarna presterar lika bra eller bättre kvalitet på nästan alla områden inom välfärden. Den samlade bilden är dessutom att de privata välfärdsföretagen utför välfärdstjänsterna till en kostnad som är lika stor eller lägre jämfört med de offentliga utförarna.

Konkurrensen inom grundskolan har bidragit till ökad effektivitet. När det gäller hälso- och sjukvård och äldreomsorg tyder erfarenhet och en genomförd forskningsöversikt på att anbudsupphandlingar har förbättrat produktiviteten, det vill säga medfört ökad produktion eller sänkta kostnader. Befintlig statistik tyder också på att produktiviteten i primärvården ökat på riks nivå till följd av vårdvalets införande. Flera studier visar också på ökad produktivitet på landstingsnivå som en följd av införande av vårdvals system.

Konsekvenser av förslaget (kapitel 23)

Konsekvensanalys för företag och idéburna organisationer (avsnitt 23.1.2)

Utredningen gör en konsekvensanalys i avsnittet och bedömer sammanfattningsvis att huvuddelen av de företag som bedriver välfärdsverksamhet kommer att vara intresserade av att göra det även om en reglering genomförs (s. 690).

Teknikföretagen menar att den konsekvensanalys som utredningen presenterar är undermålig. För att verksamheter ska kunna drivas krävs alltid att det finns resurser för att hantera nedgångar, vilket kräver ett rörelseöverskott över tid. En kartläggning av hur stora rörelseöverskott som kommer att tillåtas i företagen saknas helt i utredningens konsekvensanalys.

Enligt den oberoende analys som PwC utfört på uppdrag av Svenskt Näringsliv skulle 77 procent av välfärdsföretagen tillåtas ha en rörelsemarginal (rörelseresultat i relation till omsättningen) om högst 2 procent. PwC bedömer att en rörelsemarginal över tid om högst två procent som regel är otillräcklig i välfärdsbranschen för att driva en ekonomiskt sund och stabil verksamhet. Slutsatsen är att förslaget i praktiken innebär ett vinstförbud för de allra flesta företagen.

Teknikföretagens slutsats är att, om förslaget till vinstreglering skulle genomföras, skulle den stora majoriteten av företagen i välfärdssektorn avvecklas. Allra hårdast drabbas de mindre företagen av den föreslagna vinstregleringen. Nyföretagande skulle heller inte komma till stånd. Även icke-vinstdrivande privata utförare, som inte kan erhålla kapitaltillskott, skulle drabbas i samma utsträckning.

Övergripande samhällsekonomiska konsekvenser (avsnitt 23.1.4) och offentligfinansiella konsekvenser (avsnitt 23.1.5)

Teknikföretagen bedömer att de negativa samhällsekonomiska effekterna blir mycket omfattande om utredningens vinstbegränsningsförslag genomförs.

De flesta privata utförarna bedöms lämna välfärdssektorn. Konkurrenstrycket försämras vilket leder till att drivkrafterna att förbättra kvalitet och kostnadseffektivitet försämras. Ytterligare kostnader uppkommer också till följd av att i grunden effektiva företag inte längre kommer att drivas lika effektivt. En alltför hög kostnadseffektivitet riskerar nämligen att bli en börda för företagen som tvingas lägga energi, kraft och tid på att hantera potentiella vinster över den lagstadgade nivån. Vinstreglerade företag (som har ekonomiska resurser) investerar också mer än nödvändigt om detta ökar den kapitalbas som påverkar den tillåtna vinsten. Därmed snedvrids företagets beslut om dess resursanvändning, så att den inte blir lika effektiv som tidigare. Incitamenten till innovationer försvinner dessutom. Detta samtidigt som incitamenten till nyföretagande kraftigt minskar.

Som en följd av ovanstående bedöms kostnadsutvecklingen för välfärden accelerera samtidigt som kvalitetsutvecklingen försämras. De offentligfinansiella konsekvenserna skulle därmed bli omfattande med betydande kostnadsökningar för kommuner och landsting som följd. Det leder i förlängningen till ett behov av att höja skattetrycket. Teknikföretagen delar därmed inte utredningens bedömning om hur skatteinkomsterna påverkas.

Svagare produktivetsutvecklingen i offentligfinansierad verksamhet jämfört med i privat sektor – i kombination med ständigt ökade krav i samband med nya behandlingsmetoder etc. – innebär generellt att det är svårt att finansiera välfärden. Att då införa en vinstbegränsning som leder till betydande negativa effekter bl.a. i form av minskad effektivitet och produktivitet i välfärdssektorn skulle vara ett stort steg i helt fel riktning.

REMISSVAR

2017-02-24

Klas Wählberg

Teknikföretagen

Risken är överhängande att en vinstbegränsning skulle leda till att kostnader – via ett höjt skattetryck – vältras över på den privata sektorn. Detta skulle vara allmänt kostnads- och inflationsdrivande och bekymmersamt för hela den svenska samhällsekonomin. Sammantaget skulle Sverige – via den internationellt konkurrensutsatta industrisektorn – försämrade sin internationella konkurrenskraft.

Ovanpå detta kommer att regleringar av företagens vinster utgör ett allvarligt ingrepp i äganderätt och näringsfrihet. Sådana innebär en osäkerhet om de långsiktiga spelreglerna för näringslivet i Sverige. Företagsklimatet och investeringsklimatet i Sverige skulle därmed allvarligt försämrade. Även detta skulle alltså innebära försämrade konkurrenskraft för Sverige internationellt.

Teknikföretagen

Klas Wählberg, VD

